



СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Викладач: старший викладач Ткаліч Інна Олександрівна

Кафедра: підприємництва, менеджменту організацій та логістики, VI корпус, ауд. 415

E-mail: marksan99@ukr.net

Телефон: 096 536 71 72, viber, telegram

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Агробізнес Бакалавр					
Статус дисципліни:		За вибором					
Кредити ECTS	6	Навч. рік:	2022-23	Рік навчання	4	Тижні	16
Кількість годин	180	Кількість змістових модулів¹	10	Лекційні заняття – 32 Практичні заняття – 32 Самостійна робота – 116			
Вид контролю:		залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11517				
Консультації: п'ятниця, 14.15-15.00, або за домовленістю чи ел. поштою							

ОПИС КУРСУ

Навчальна дисципліна "Стандартизація та сертифікація продукції тваринництва" формує у майбутніх фахівців із агробізнесу базові знання про систему технічного регулювання в Україні, основні нормативні документи і правила стандартизації та сертифікації продукції тваринництва. За сучасних умов питання технічного регулювання, акредитації та сертифікації виробничих процесів, продукції та послуг набувають все більшої важливості як з соціальної, так із економічної точки зору. Стандартизація – це розробка і встановлення вимог, норм, правил, які забезпечують якість продукції та безпечність і комфортність праці. Сертифікація – комплекс процедурних заходів, що здійснюються послідовно й систематично з метою підтвердження незалежними органами відповідності виробів вимогам стандартів та технічним умовам.

Знання, отримані студентами під час вивчення дисципліни, дозволять забезпечити високу кваліфікацію майбутніх спеціалістів у їх багатогранній діяльності, використовувати досягнення стандартизації і сертифікації в управлінні якістю продукції тваринництва, сприяти прийняттю самостійних правильних рішень в умовах конкуренції під час розгляду управлінських і виробничо-господарських завдань.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- розуміти сутність основних категорій менеджменту якості, стандартизації та сертифікації;
- давати оцінку відповідності технічних характеристик продукції тваринництва вимогам стандартів;
- застосовувати розуміння концепції якості на сучасному розвитку виробництва як основного елемента конкурентної боротьби на світовому ринку;
- використовувати отримані знання щодо порядку розроблення, оцінки і затвердження стандартів і технічних умов України, стандартів підприємств та підтвердження відповідності продукції;
- приймати оптимальні управлінські рішення, направлені на підвищення якості продукції тваринництва.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичні посібники; методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи; література та інформаційні ресурси згідно з робочою програмою. Основні навчальні ресурси розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Обов'язкові види роботи:

- захист звітів з практичних робіт;
- письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю.

Додаткові види роботи:

- усне опитування за пройденим матеріалом;
- реферат за наданою темою (тах 2 бали) – виконується у разі відсутності студента на лекції. Реферат передбачає реферування (тобто, стислий переказ основних положень, дотичних до теми) актуальних (опублікованих не раніше ніж за 5 років та таких, що мають високий індекс цитування) наукових статей, монографій, інших джерел. Обсяг реферату 4–6 сторінок 14 кеглем, інтервал 1,15.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Усна відповідь на заліку передбачає розгорнуту відповідь на два теоретичних питання (тах по 15 балів) та розв'язання практичного завдання (до 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle.

У разі дистанційної форми навчання залік проводиться у вигляді тестування у Moodle. Як варіант ця форма може застосовуватися і в разі очної форми навчання.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 2	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 2	3%
Змістовий модуль 2	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 4	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 4	3%
Змістовий модуль 3	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 6	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 6	3%
Змістовий модуль 4	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 8	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 8	3%
Змістовий модуль 5	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 10	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 10	3%
Змістовий модуль 6	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 11	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 12	3%

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Силабус навчальної дисципліни



Змістовий модуль 7	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 13	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 13	3%
Змістовий модуль 8	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 14	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 14	3%
Змістовий модуль 9	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 15	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 15	3%
Змістовий модуль 10	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 16	3%
	Захист звітів з практичних робіт	тиждень 16	3%
Разом			60%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Іспит у формі усної відповіді або тестування			40%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Організація національної стандартизації в Україні			
Тиждень 1,2 Лекція 1 Практична робота 1	Організація національної стандартизації в Україні Сутність поняття та етапи розвитку стандартизації. <i>Мета, завдання та функції стандартизації.</i>	Усне опитування за пройденим матеріалом	3
			3
Змістовий модуль 2. Етапи розвитку стандартизації			
Тиждень 3,4 Лекція 2 Практична	Етапи розвитку стандартизації	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Силабус навчальної дисципліни



робота 2		Захист звітів з практичних робіт	3
Змістовий модуль 3. Методичні засади стандартизації			
Тиждень 5,6 Лекція 3 Практична робота 3	Методичні засади стандартизації	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 4. Порядок розробки нормативних документів			
Тиждень 7 Лекція 4 Практична робота 4	Порядок розробки нормативних документів.	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 5. Застосування стандартів. Державний нагляд за додержанням обов'язкових вимог стандартів до продукції тваринництва			
Тиждень 8 Лекція 5 Практична робота 5	Застосування стандартів. Державний нагляд за додержанням обов'язкових вимог стандартів до продукції тваринництва	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	3 3
Змістовий модуль 6. Міжнародні організації з підтвердження відповідності			
Тиждень 9,10 Лекція 6 Практична робота 6	Сутність і мета сертифікації. Міжнародні організації з підтвердження відповідності.	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 7. Структура національної системи оцінки відповідності			
Тиждень 11,12 Лекція 7 Практична робота 7	Структура національної системи оцінки відповідності. Види сертифікації.	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 8. Вимоги до призначених органів з оцінки відповідності.			
Тиждень 13 Лекція 8 Практична робота 8	Вимоги до призначених органів з оцінки відповідності.	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 9. Порядок проведення оцінки відповідності та сертифікації продукції тваринництва			
Тиждень 14,15 Лекція 9 Практична робота 9	Порядок проведення оцінки відповідності та сертифікації	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3 3
Змістовий модуль 10. Стандартизація та сертифікація як основа системи захисту прав споживачів			
Тиждень 16	Стандартизація та сертифікація	Письмове опитування за	3



Лекція 10 Практична робота 10	як основа системи захисту прав споживачів	контрольними питаннями до тем модулю Захист звітів з практичних робіт	3
-------------------------------------	--	--	---

Рекомендована література

Основна:

1. Букреева О. С., Рибалко І. В. Основи стандартизації та оцінки відповідності [Електронний ресурс]: електронний навчальний посібник у схемах і таблицях. Харків: ХНАДУ, 2019. 76с.
2. Особливості впровадження системи НАССР на м'ясо-, молоко- та рибопереробних підприємствах України: Навчальний посібник / Богатко Н.М., Букалова Н.В., Сахнюк В.В., Джміль В.І. Біла Церква, 2016. 283 с.
3. Загальне управління якістю: підручник / О. В. Нанка, Р. В. Антощенко, В. М. Кісь, І. О. Листопад, Н. І. Моїсеєва, І. В. Галич, А. О. Никифоров. Харків: ХНТУСГ, 2019 р. 205 с.

Додаткова

1. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Медичні вимоги до якості та безпечності харчових продуктів та продовольчої сировини»: Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 1140 від 29.12.2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0088-13>.
2. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>.
3. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин: Закон України від 18.05.2017 № 2042. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2042-19>.
4. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019> (дата звернення: 15.01.2021)
5. Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII «Про стандартизацію»
6. Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»
7. Ільїн В.Ю, Ільїна О.В. Конкурентоспроможність аграрних підприємств на інвестиційно-інноваційних засадах в умовах глобалізації: монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 497 с.
8. Ільчук М., Коновал І., Мельникова І. Конкурентоспроможність продукції скотарства і птахівництва України в системі євроінтеграції: монографія. Київ: Вид-во ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2015. 321 с.
9. Кирилюк І.М., Майба В.В., Дібрівна С.Б. Шляхи комплексного забезпечення підвищення якості основних видів продукції тваринництва в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6530>
10. ДСТУ ISO/IEC Guide 67:2008 Оцінювання відповідності. Засади сертифікації продукції
11. ДСТУ ISO/IEC 17000:2007 Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи.
12. ДСТУ ISO/IEC 17007:2009 Оцінювання відповідності. Настанови щодо складання нормативних документів, придатних до використання для оцінювання відповідності
13. ДСТУ ISO/IEC 17011:2017 Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності
14. ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2014 Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг



15. ДСТУ EN ISO/IEC 17067:2014 Оцінка відповідності. Основні положення сертифікації продукції та керівні вказівки щодо схем сертифікації продукції
16. ДСТУ OHSAS 18002:2015 Системи управління гігієною та безпекою праці. Основні принципи виконання вимог OHSAS 18001
17. ДСТУ ISO 14021:2016 Екологічні маркування та декларації. Екологічні самодекларації (екологічне маркування типу II) (ISO 14021:2016, IDT).

Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua – законодавство на сайті Верховної Ради України;
2. <http://www.ukrndnc.org.ua> - Офіційний сайт ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»
3. www.consumer.gov.ua - Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (офіційний сайт) - Держпродспоживслужби України;
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> - Державна служба статистики України;
5. www.iso.org – сайт International Organization for Standardization (ISO);
6. www.codexalimentarius.org – сайт Комісії ООН з безпеки продуктів харчування (UN Codex Alimentarius Commission);
7. <http://www.fao.org/home/en/> - сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO);
8. <http://www.who.int/en/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ);
9. <https://www.wto.org/> - сайт Світової організації торгівлі (СОТ);
10. <http://www.oie.int/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (Міжнародне епізоотичне бюро – МЕБ);
11. <http://www.efsa.europa.eu/> - сайт EFSA (Європейське агентство з безпечності харчових продуктів);
12. fda.gov – сайт Управління з контролю якості харчових продуктів і лікарських препаратів (FDA – Food and Drug Administration); vetlabresearch.gov.ua – сайт Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи.
13. www.btsau.kiev.ua – сайт Білоцерківського НАУ;
14. <http://www.organicstandard.com.ua/ua/clients> - Органік Стандарт – офіційний сайт.



РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі захисту завдань, що були виконані на пропущеному занятті.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі реферати, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перепарафразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перекладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних, лабораторних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (захисту практичних робіт, розв'язання практичних задач, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перекладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».



ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В.В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://MOODLE.ZNU.EDU.UA)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

· для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.